



UNIVERZITA
PARDUBICE
FAKULTA
FILOZOFICKÁ

Katedra filosofie a religionistiky

Posudek oponenta/školitele diplomové práce

Jméno studenta: Bc. Ester Vrbická

Název práce: Intuitivní svoboda Henriho Bergsona

Jméno vedoucího práce: prof. PhDr. Petr Horák, CSc.

Jméno oponenta: doc. Mgr. Aleš Prázný, PhD.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké	x		
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x		
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním bádáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska		x	
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na diplomovou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran		x	

Slovní ohodnocení

1. Autorka diplomové práce si zvolila náročné téma, k hodnocení jeho zpracování viz níže. Z formálního hlediska odpovídá předložená diplomová práce svému zadání i obsahu. Své téma dobře a cíleně vymezuje.

2. Autorka zvládla po metodické stránce svou diplomovou práci až překvapivě dobře, tomu odpovídá dobré strukturní a logické uspořádání i adekvátní zpracování. Blíže k tomuto bodu a k závěru práce viz níže.
3. Úvod práce seznamuje čtenáře jasně a srozumitelně s cílem práce, jasně vyznačuje, s jakou literaturou a zdroji bude autorka pracovat. Také k tomuto bodu viz níže.
4. Ke čtvrtému bodu formálních kritérií hodnotím kriticky pouze počet stran práce. Vyhovuje sice svým rozsahem vyžadovanému minimálnímu počtu stran, nicméně z povahy zvoleného tématu, možností, jež poskytuje a samotnému zpracování předložené diplomové práce by bylo možné očekávat výrazně rozsáhlejší text.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.	x		
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	x		
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.		x	
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů			
5. Diplomová práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů	x		
6. Práce vykazuje prvky vlastního přínosu nebo jedinečnosti zpracování	x		

Slovní ohodnocení

Autorka předkládané diplomové práce si zvolila velmi zajímavé a současně obtížné téma z díla Henri Bergsona, filosofa, jenž nepopíratelně patří k velmi významným filosofům dvacátého století. Hodnotím velmi pozitivně skutečnost, že si autorka diplomové práce zvolila své téma naprosto samostatně, z opravdu filosofického zájmu o problematiku vztahu intuice a svobody a na to, jak je tento vztah pojat v Bergsonově filosofii. Autorka nepodlehla pokušení pouštět se do dlouhých pojednání o historii Bergsonova pojetí vztahu intuice a svobody a jeho vývoje v rámci Bergsonovy filosofie, zde se skutečně omezila jen na nezbytné údaje. Ukázala, jak je v Bergsonově filosofii pojetí intuice a svobody provázáno s Bergsonovým chápáním dvojího času, času jako trvání a času lineárního, měřitelného, v podstatě času prostorového, s bytostným protikladem obou těchto časů. Ukazuje rovněž ve své práci na důležitou roli paměti ve vztahu k intuici. Kdyby měla autorka více času a snad i větší znalost příslušné filosofické literatury, byla by snad mohla právě v tomto ohledu svou argumentaci šířeji rozvinout. Takto se dostávám ke svým výhradám vůči předložené diplomové práci: autorka dobře zvládla literaturu, s níž pracovala, nicméně vzhledem ke zvolenému tématu by měla pracovat s podstatně bohatší literaturou. Uznávám ovšem, že jistá jazyková omezení (nedostatečná znalost francouzštiny například) jí zabránila využít velmi bohatě francouzské filosofické

literatury. Autorka se v podstatě vyhnula při zkoumání problematiky vztahu intuice a svobody otázce, o jakou svobodu Bergsonovi, ale i obecněji vzato jde. Jde jen o sebeuvědomění jedince, že je svobodnou bytostí bez ohledu na jiné jedince nebo o uvědomění si sebe sama jako politicky svobodného jedince ve vztahu k dané společnosti, v níž se dobrovolně, z vlastní volby nebo náhodou nachází? Jisté kritické výhrady mám rovněž ke způsobu, jakým autorka zpracovala svou diplomovou práci. Je evidentní, že byla tlačena časem, její věty by mohly být na některých místech práce kultivovanější. A především závěr by mohl být rozsáhlejší, včetně výhledu na další možné zpracování zajímavého problému, jež by neodkazovalo pouze k Bergsonovi a eventuálně dalším autoritám, nýbrž by kladlo další možné, samostatně pojaté otázky.

III. Jazyková a grafická kritéria**ano zčásti ne**

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)		x	
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem		x	
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů	x		
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x		
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	x		
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující	x		

Slovní ohodnocení

Není třeba.

IV. Použitá literatura**ano zčásti ne**

1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	x		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury		x	
3. práce s cizojazyčnou literaturou		x	

Slovní ohodnocení

1. Autorka byla odkázána na české překlady a vydání relevantních Bergsonových děl.
2. Totéž platí pro druhotnou literaturu včetně toho, co zmiňuji k obsahovým kritériím. Druhotná literatura by měla být obsáhlejší, než je ta, jakou disponovala autorka.
3. Velmi malý podíl cizojazyčné literatury brání lepšímu hodnocení

Další doporučení:

Přimlouval bych se, aby autorka diplomové práce zvážila, zda by nemohla v návaznosti na ni pokračovat ve zkoumání problematiky vztahu intuice a svobody jako závažného filosofického problému, jenž významně ovlivňuje individuální lidské chování a vzájemné lidské vztahy.

Pracovní součinnost studenta a školitele v průběhu zpracování práce (vyplní vedoucí práce):
Adekvátní.

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: A-B

Náměty k rozpravě:

- 1)Vztah intuice a svobody-mění se podstatně ve vývoji Bergsonovy filozofie nebo se jen upřesňuje? Lze chápat v tomto vztahu Bergsonovo pojetí svobody jako její intuitivní sebeuvědomování se jedince jako svobodné bytosti?**
- 2)Objasněte blíže vztah mezi intuicí a pamětí**
- 3)Do jaké míry lze pojímat Bergsonův pokus o překonání dualismu za úspěšný?**
- 4)V čem, dle Vás, zůstává Bergsonova filozofie stále podnětná pro současnou filozofii?**

V Pardubicích dne 28.7.2023

prof. PhDr. Petr Horák, CSc
školitel